UNIVERSUL JURIDIC

Petrică TRUȘCĂ
- coordonator -
Cristian JORA
Andrada TRUȘCĂ
Ilioara GENOIU
Lucia UȚĂ
Bogdan PĂTRAȘCU
Ramona PARASCHIV

Curs selectiv pentru licență

Drept civil - Partea generală • Drepturi reale
Teoria generală a obligațiilor
Contracte • Succesiuni

UJ

III 22784

Prof. univ. dr. **Petrică Truşcă** (coordonator)
Prof. univ. dr. **Cristian Jora**
Conf. univ. dr. **Andrada Truşcă**
Conf. univ. dr. **Ilioara Genoiu**
Lector univ. dr. **Lucia Uță**
Lector univ. dr. **Bogdan Pătraşcu**
Lector univ. dr. **Ramona Paraschiv**

CURS SELECTIV PENTRU LICENȚĂ

Drept civil. Partea generală
Drept civil. Drepturi reale
Drept civil. Teoria generală a obligațiilor
Drept civil. Contracte
Drept civil. Succesiuni

C - 272203

272203
UNIVERSITATEA
DUNĂREA DE JOS- GALAȚI
BIBLIOTECA 5

Universul Juridic
Bucureşti
-2014-

Cuprins

I. DREPT CIVIL. PARTEA GENERALĂ 5
ACTUL JURIDIC CIVIL 5

CAPITOLUL I. NOȚIUNEA ȘI CLASIFICAREA ACTELOR JURIDICE CIVILE 5
I.1. Noțiunea actului juridic civil 5
I.1.1 Definiție 5
I.1.2. Sensurile expresiei „act juridic civil" 5
I.2. Clasificarea actelor juridice civile 6
I.2.1. Criterii de clasificare și categorii de acte juridice în funcție de aceste criterii 6

CAPITOLUL II. CONDIȚII PENTRU VALABILITATEA ACTULUI JURIDIC CIVIL 14
II.1. Definiția și clasificarea condițiilor actului juridic civil 14
II.1.1 Definiție și terminologie 14
II.1.2. Clasificarea condițiilor actului juridic civil 14
II.2. Capacitatea de a încheia actul juridic civil 15
II.2.1. Definiție 15
II.2.2. Principiul capacității și excepția de la acest principiu 15
II.3. Consimțământul 17
II.3.1. Corelația dintre consimțământ și voința juridică 17
II.3.2. Formarea și principiile voinței juridice 17
II.3.3. Definiția consimțământului și condițiile pe care trebuie să le îndeplinească pentru a fi valabil 20
II.3.4. Viciile de consimțământ 23
II.3.4.1.Eroarea 23
II.3.4.2. Dolul (viclenia) 29
II.3.4.3. Violența 31
II.3.4.4. Leziunea 34
II.4. Obiectul actului juridic civil 36
II.4.1. Noțiune 36
II.4.2. Condiții de valabilitate 36
II.4.2.1. Enumerare 36
II.4.2.2. Conținutul condițiilor de valabilitate 37
II. 5. Cauza (scopul) actului juridic civil 41
II.5.1. Noțiune 41
II.5.2. Condițiile valabilității cauzei actului juridic civil 42
II.5.3. Proba cauzei 44
II.5.4. Sancțiunea 45

CAPITOLUL III. FORMA ACTULUI JURIDIC CIVIL 47
III.1. Definiție și terminologie. Principiul consensualismului 47
III.1.1 Definiție și terminologie 47

III.1.2. Forma actului juridic civil – în sensul restrâns *(stricto sensu)* – Principiul consensualismului ... 47
III.2. Forma cerută *ad validitatem* ... 48
III.2.1. Noțiunea și justificarea formei cerute *ad validitatem* ... 48
III.2.2. Caracterele juridice ale formei cerute *ad validitatem* ... 49
III.2.3. Condiții ce trebuie respectate pentru asigurarea formei *ad validitatem* ... 50
III.2.4. Aplicații ale formei *ad validitatem* ... 50
III.3. Forma cerută *ad probationem* ... 50
III.3.1. Noțiune și justificare ... 50
III.3.2. Caracteristicile formei cerută *ad probationem* ... 51
III.3.3. Aplicații ale formei *ad probationem* ... 51
III.4. Forma cerută pentru opozabilitate față de terți ... 52
III.4.1. Noțiune și justificare ... 52
III.4.2. Aplicații ale formei cerută pentru opozabilitate ... 53

CAPITOLUL IV. MODALITĂȚILE ACTULUI JURIDIC CIVIL ... 55
IV.1. Noțiunea de modalitate a actului juridic civil ... 55
IV.2. Termenul ... 55
IV.2.1. Definiție și reglementare ... 55
IV.2.2. Clasificare și efecte ... 56
IV.2.2.1. Clasificare ... 56
IV.2.2.2. Efecte ... 57
IV.2.3. Scadența și exigibilitatea ... 58
IV.3. Condiția ... 59
IV.3.1. Definiție și reglementare ... 59
IV.3.2. Clasificare și efecte ... 59
IV.3.2.1. Clasificare ... 59
IV.3.2.2. Efectele condiției ... 62
IV.3.2.2.1. Efectele condiției suspensive ... 62
IV.3.2.2.2. Efectele condiției rezolutorii ... 64
IV.3.3. Comparație între termen și condiție ... 64
IV.4. Sarcina ... 65
IV.4.1. Noțiune și reglementare ... 65
IV.4.2. Clasificare și efecte ... 65
IV.4.2.1. Clasificare ... 65
IV.4.2.2. Efecte ... 66
IV.4.3. Comparație între condiție și sarcină ... 66

CAPITOLUL V. EFECTELE ACTULUI JURIDIC CIVIL ... 68
V.1. Noțiunea și determinarea efectelor actului juridic civil ... 68
V.1.1. Definiție ... 68
V.1.2. Stabilirea (determinarea) efectelor actului juridic civil ... 68
V.2. Reguli de interpretare a actului juridic civil ... 69
V.3. Principiile efectelor actului juridic civil și excepțiile lor ... 70
V.3.1. Precizări introductive ... 70
V.3.2. Principiul forței obligatorii – *pacta sunt servanda* ... 70
V.3.3. Principiul irevocabilității actului juridic civil ... 72

V.3.4. Principiul relativității efectelor actului juridic civil 74
V.3.5. Excepții de la opozabilitatea actului juridic civil 79

CAPITOLUL VI. NULITATEA ACTULUI JURIDIC CIVIL 80
VI.1. Noțiunea nulității actului juridic civil 80
VI.1.1. Definiție 80
VI.1.2. Funcțiile nulității 80
VI.1.3. Evoluția concepției cu privire la nulitatea actului juridic 81
VI.2. Delimitarea nulității față de alte sancțiuni de drept civil 81
VI.2.1. Precizări prealabile 81
VI.2.2. Delimitarea nulității față de rezoluțiune, reziliere, revocare, caducitate și inopozabilitate 81
VI.3. Clasificare, cauze și regim juridic 84
VI.3.1. Clasificarea nulității actului juridic civil 84
VI.3.2. Cauzele de nulitate 89
VI.3.3. Regimul juridic al nulității 90
VI.4. Efectele nulității actului juridic civil 96
VI.4.1. Considerații generale 96
VI.4.2. Definiția efectelor nulității 97
VI.4.3. Principiile efectelor nulității și excepțiile lor 98
VI.4.3.1. Enunțarea principiilor efectelor nulității și corelația dintre ele 98
VI.4.3.2. Caracterizarea principiilor și excepțiile lor 99
VI.4.4. Reguli de drept care înlătură principiul *quod nullum est, nullum producit efectum* 104

PRESCRIPȚIA EXTINCTIVĂ 107

CAPITOLUL I. CONSIDERAȚII GENERALE PRIVIND PRESCRIPȚIA EXTINCTIVĂ 107
I.1. Generalități 107
I.2. Definiția prescripției extinctive 108
I.3. Reglementarea prescripției extinctive din dreptul civil 109
I.4. Caracterul normelor care reglementează prescripția extinctivă 110
I.5. Natura juridică și delimitarea prescripției extinctive 113
I.5.1. Natura juridică a prescripției extinctive 113
I.5.2. Delimitarea prescripției extinctive 114
I.6. Efectul prescripției extinctive 115
I.6.1. Precizări prealabile 115
I.6.2. Noțiune și consecințe 116
I.6.3. Principiile efectului prescripției extinctive 117

CAPITOLUL II. DOMENIUL DE APLICARE A PRESCRIPȚIEI EXTINCTIVE 120
II.1. Noțiunea și criteriile de determinare a domeniului prescripției extinctive 120
II.1.1. Noțiunea de domeniu al prescripției extinctive 120
II.1.2. Determinarea domeniului prescripției extinctive 120
II.2. Domeniul prescripției extinctive în categoria drepturilor patrimoniale 121
II.2.1. Prescripția extinctivă și drepturile de creanță 121

II.2.2. Prescripția extinctivă și drepturile reale accesorii 122
II.2.3. Prescripția extinctivă și drepturile reale principale 122
II.3. Domeniul prescripției extinctive în cadrul drepturilor nepatrimoniale 124
II.3.1. Principiul imprescriptibilității acțiunilor ce apără drepturile personale nepatrimoniale 124
II.3.2. Excepții de la principiu 124
II.4. Probleme speciale privind domeniul prescripției extinctive 125
II.4.1. Situații juridice în care se ridică problema prescriptibilității 125
II.4.2. Soluții adoptate în rezolvarea problemelor speciale privind domeniul prescripției extinctive 125

CAPITOLUL III. TERMENELE DE PRESCRIPȚIE EXTINCTIVĂ 129
III.1. Noțiune și clasificare 129
III.1.1. Noțiune 129
III.1.2. Clasificarea termenelor de prescripție extinctivă 129
III.2. Termenul general de prescripție extinctivă 130
III.3. Termene speciale de prescripție extinctivă 130

CAPITOLUL IV. ÎNCEPUTUL CURSULUI PRESCRIPȚIEI EXTINCTIVE 133
IV.1. Regula generală privind începutul cursului prescripției extinctive 133
IV.1.1. Precizări prealabile 133
IV.1.2. Consacrarea legislativă a regulii generale 133
IV.2. Reguli speciale privind începutul cursului prescripției extinctive 134
IV.2.1. Ipoteza dreptului la acțiunea în executarea obligațiilor de a da sau de a face 134
IV.2.2. Ipoteza dreptului la acțiunea în restituirea prestațiilor 134
IV.2.3. Ipoteza dreptului la acțiunea în executarea prestațiilor succesive 135
IV.2.4. Ipoteza dreptului la acțiune în materia asigurărilor contractuale 135
IV.2.5. Ipoteza dreptului la acțiunea în repararea pagubei cauzate printr-o faptă ilicită și cazuri asimilate 135
IV.2.6. Ipoteza dreptului la acțiunea în anularea actului juridic 138
IV.2.7. Ipoteza dreptului la acțiunea în răspundere pentru vicii aparente 139
IV.2.8. Ipoteza dreptului la acțiunea în răspundere pentru vicii ascunse 139
IV.2.9. Alte reguli speciale privind începutul prescripției extinctive în câteva cazuri particulare 141

CAPITOLUL V. SUSPENDAREA CURSULUI PRESCRIPȚIEI EXTINCTIVE 142
V.1. Noțiunea și cauzele suspendării cursului prescripției extinctive 142
V.1.1. Noțiune și justificare 142
V.1.2. Cauzele de suspendare a prescripției extinctive 142
V.1.3. Analiza cauzelor generale de suspendare a cursului prescripției extinctive 143
V.1.4. Cauze speciale de suspendare a cursului prescripției extinctive 146
V.2. Efectele suspendării cursului prescripției extinctive 146
V.2.1. Efectele generale ale suspendării cursului prescripției extinctive 146
V.2.2. Efectul special al suspendării cursului prescripției extinctive 147

CAPITOLUL VI. ÎNTRERUPEREA CURSULUI PRESCRIPȚIEI EXTINCTIVE 149
VI.1. Noțiunea și cauzele întreruperii cursului prescripției extinctive 149
VI.1.1. Noțiune și justificare 149
VI.1.2. Cauzele de întrerupere a cursului prescripției extinctive 149
VI.1.3. Analiza cauzelor de întrerupere a cursului prescripției extinctive 150
VI.2. Efectele întreruperii cursului prescripției extinctive 152
VI.2.1. Reglementarea efectelor întreruperii cursului prescripției extinctive 152
VI.2.2. Analiza efectelor întreruperii cursului prescripției extinctive 152

CAPITOLUL VII. REPUNEREA ÎN TERMENUL DE PRESCRIPȚIE 154
VII.1. Noțiunea și reglementarea repunerii în termenul de prescripție 154
VII.1.1. Reglementarea legală a repunerii în termenul de prescripție 154
VII.1.2. Noțiune 154
VII.1.3. Justificarea repunerii în termenul de prescripție 155
VII.2. Domeniul repunerii în termen 155
VII.3. Termenul de repunere în termenul de prescripție 156
VII.3.1. Reglementare. Natură juridică 156
VII.3.2. Efectul repunerii în termenul de prescripție 157

CAPITOLUL VIII. ÎMPLINIREA (CALCULUL) TERMENELOR DE PRESCRIPȚIE EXTINCTIVĂ 158
VIII.1. Precizări prealabile 158
VIII.2. Regulile aplicabile în calculul termenelor de prescripție extinctivă 158

CAPITOLUL IX. DECĂDEREA 160
IX.1. Noțiune. Clasificarea termenelor de decădere 160
IX.2. Regimul juridic al termenelor de decădere 161
IX.3. Efectele decăderii 161

II. DREPT CIVIL. DREPTURI REALE 163

CAPITOLUL I. POSESIA 163
I.1. Probleme generale 163
I.1.1. Definirea posesiei 163
I.1.2. Elementele posesiei 166
I.1.3. Caracterele juridice ale posesiei 166
I.2. Teorii cu privire la posesie 167
I.3. Posesia și detenția precară 168
I.4. Dobândirea și pierderea posesiei 168
I.4.1. Dobândirea posesiei 168
I.4.2. Pierderea posesiei 169
I.5. Dovada posesiei 169
I.6. Calitățile și viciile posesiei 170
I.6.1. Calitățile posesiei 170
I.6.2. Viciile posesiei 171
I.6.2.1. Echivocul 171
I.6.2.2. Discontinuitatea 172

I.6.2.3. Violența ... 173
I.6.2.4. Clandestinitatea ... 174
I.6.3. Precaritatea ... 175
I.6.3.1. Detenția precară ... 175
I.6.3.2. Caracterele juridice ale precarității ... 176
I.6.3.3. Intervertirea precarității ... 176
I.7. Apărarea posesiei prin acțiunile posesorii ... 178
I.7.1. Noțiune și cadrul legal ... 178
I.7.2. Caractere juridice ... 179
I.7.2.1. Acțiunea posesorie în complângere ... 180
I.7.2.2. Acțiunea posesorie în reintegrare ... 180
I.7.2.3. Luarea măsurilor pentru conservarea bunului posedat ... 181

CAPITOLUL II. MODALITĂȚILE JURIDICE ALE DREPTULUI DE PROPRIETATE PRIVATĂ ... 183
II.1. Considerații introductive ... 183
II.2. Dreptul de proprietate rezolubilă sau revocabilă ... 184
II.2.1. Noțiunea și importanța dreptului de proprietate rezolubilă ... 184
II.2.2. Efectele dreptului de proprietate rezolubilă ... 187
II.3. Dreptul de proprietate anulabilă ... 188
II.3.1. Noțiunea dreptului de proprietate anulabilă ... 188
II.3.2. Efectele dreptului de proprietate anulabilă ... 189
II.4. Dreptul de proprietate comună ... 190
II.4.1. Considerații generale ... 190
II.4.2. Natura juridică a dreptului de proprietate comună ... 191
II.4.3. Aspecte de ordin terminologic ... 191
II.5. Dreptul de proprietate comună pe cote-părți (coproprietatea) ... 191
II.5.1. Considerații introductive ... 191
II.5.2. Formele dreptului de proprietate comună pe cote-părți ... 192
II.5.3. Cadrul legal ... 192
II.5.4. Proprietatea comună pe cote-părți obișnuită ... 192
II.5.4.1. Considerații generale ... 192
II.5.4.2. Exercitarea dreptului de proprietate comună pe cote-părți obișnuită ... 194
II.5.4.2.1. Drepturile coproprietarilor asupra bunului în materialitatea sa ... 194
II.5.4.2.2. Drepturile coproprietarilor asupra cotei-părți ideale din dreptul de proprietate ... 199
II.5.4.2.3. Obligațiile coproprietarilor referitoare la bunul comun ... 200
II.5.4.3. Încetarea proprietății comune pe cote-părți obișnuite ... 200
II.5.5. Proprietatea comună pe cote-părți forțată ... 210
II.5.5.1. Considerații generale ... 210
II.5.5.2. Caracterele juridice ale dreptului de proprietate comună pe cote-părți forțată ... 210
II.5.5.3. Drepturile și obligațiile coproprietarilor ... 211
II.5.5.4. Cazuri de proprietate comună pe cote-părți forțată ... 213
II.5.5.4.1. Proprietatea comună pe cote-părți forțată asupra părților comune din clădirile cu mai multe etaje sau apartamente ... 213

II.5.5.4.2. Proprietatea comună pe cote-părți forțată asupra despărțiturilor dintre două imobile 218
II.5.5.4.3. Dreptul de proprietate periodică 221
II.5.5.4.4. Proprietatea comună pe cote-părți forțată asupra amintirilor de familie 226
II.5.5.4.5. Proprietatea comună pe cote-părți forțată asupra bunurilor comune necesare sau utile pentru folosința a două imobile vecine, situate pe linia de hotar între acestea 227
II.6. Dreptul de proprietate comună în devălmășie 227
II.7. Analiză comparativă între dreptul de proprietate comună pe cote-părți și dreptul de proprietate comună în devălmășie 229
II.7.1. Asemănări 229
II.7.2. Deosebiri 229

CAPITOLUL III. APĂRAREA DREPTULUI DE PROPRIETATE PRIN ACȚIUNEA ÎN REVENDICARE 231
III.1. Considerații generale 231
III.2. Mijloace juridice de apărare a dreptului de proprietate 231
III.3. Acțiunile petitorii 233
III.4. Acțiunile posesorii 234
III.5. Acțiunea în revendicare 235
III.5.1. Noțiune 235
III.5.2. Caractere juridice 236
III.5.3. Condiții de exercitare 237
III.5.4. Acțiunea în revendicare imobiliară 239
III.5.4.1. Probleme generale 239
III.5.4.2. Proba dreptului de proprietate 239
III.5.4.3. Imprescriptibilitatea acțiunii în revendicare 242
III.5.4.4. Efecte 242
III.5.5. Acțiunea în revendicare mobiliară 244
III.5.5.1. Reglementările Codului civil în materia acțiunii în revendicare mobiliare 244
III.5.5.2. Dispozițiile Codului civil privind dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință 244
III.5.5.3. Bunurile cu privire la care sunt aplicabile dispozițiile Codului civil privind dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință 245
III.5.5.4. Persoanele care sunt în măsură să invoce dispozițiile Codului civil privind dobândirea proprietății mobiliare prin posesia de bună-credință 246
III.5.5.5. Condițiile posesiei terțului dobânditor pentru aplicarea regulii art. 937 alin. (1) C. civ. 247
III.5.5.6. Revendicarea bunului mobil pierdut sau furat de la posesorul de bună-credință 248
III.5.5.7. Revendicarea bunurilor de la hoț, de la găsitor sau de la terțul dobânditor de rea-credință 249
III.6. Revendicarea bunurilor proprietate publică 250

III. DREPT CIVIL. TEORIA GENERALĂ A OBLIGAȚIILOR 251

CAPITOLUL I. EFECTELE SPECIALE ALE CONTRACTELOR SINALAGMATICE 251
I.1. Probleme generale 251
I.2. Excepția de neexecutare a contractului 251
I.3. Rezoluțiunea și rezilierea contractului 254
I.4. Riscul contractului 262

CAPITOLUL II. PROBLEME GENERALE PRIVIND RĂSPUNDEREA CIVILĂ 265
II.1. Noțiunea de răspundere civilă 265
II.2.Funcțiile răspunderii civile 266
II.3. Formele răspunderii civile 266
II.4. Fundamentul răspunderii civile 267
II.4.1. Teoria răspunderii subiective 267
II.4.2. Teoria răspunderii obiective 268
II.4.3. Teoriile mixte și teoria garanției 269
II.5. Formele răspunderii civile delictuale 269
II.6. Natura juridică a răspunderii civile delictuale 270

CAPITOLUL III. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU FAPTA PROPRIE 271
III.1. Probleme generale 271
III.2. Prejudiciul 271
III.2.1. Noțiune 271
III.2.2. Condițiile reparării prejudiciului 273
III.2.2.1. Prejudiciul să fie cert 273
III.2.2.2. Prejudiciul să nu fi fost reparat 273
III.3. Principiile reparării prejudiciului 275
III.3.1. Principiul reparării convenționale a prejudiciului 275
III.3.2. Principiul reparării integrale a prejudiciului 275
III.3.3. Principiul reparării în natură a prejudiciului 275
III.3.4. Principiul răspunderii solidare 276
III.4. Modalități de reparare prin echivalent a prejudiciului 276
III.5. Modul de stabilire a despăgubirilor în cazul reparării prin echivalent a prejudiciului 277
III.6. Prejudiciul patrimonial și prejudiciul moral 282
III.7. Fapta ilicită 291
III.7.1. Noțiune și importanță 291
III.7.2. Acțiunile și inacțiunile ilicite 292
III.7.3. Cauzele care înlătură caracterul ilicit al faptei 292
III.7.3.1. Legitima apărare 293
III.7.3.2. Starea de necesitate 294
III.7.3.3. Forța majoră și cazul fortuit 295
III.7.3.4. Îndeplinirea unei activități impuse ori permise de lege sau din ordinul superiorului 295
III.7.3.5. Divulgarea secretului comercial impusă de anumite împrejurări 296

III.7.3.6. Exercitarea normală a unui drept subiectiv ... 296
III.7.3.7. Consimțământul victimei ... 298
III.8. Raportul de cauzalitate ... 299
III.8.1. Noțiune și importanță ... 299
III.8.2. Determinarea raportului de cauzalitate ... 299
III.8.3. Sisteme de determinare a raportului de cauzalitate ... 301
III.8.4. Vinovăția autorului prejudiciului ... 303
III.8.4.1. Noțiunea, structura și importanța vinovăției ... 303
III.8.4.2. Capacitatea delictuală ... 305
III.8.4.3. Formele vinovăției ... 306
III.8.4.4. Determinarea vinovăției ... 308
III.8.4.5. Cauze care înlătură vinovăția ... 312
III.8.5. Proba elementelor răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie ... 313
III.8.6. Răspunderea civilă delictuală pentru fapta proprie a persoanei juridice ... 313
III.8.6.1. Condițiile angajării răspunderii ... 313
III.8.6.2. Răspunderea persoanelor fizice care compun organele persoanei juridice și efectele răspunderii persoanei juridice ... 316

CAPITOLUL IV. RĂSPUNDEREA CIVILĂ DELICTUALĂ PENTRU FAPTA MINORULUI SAU A CELUI PUS SUB INTERDICȚIE ... 317
IV.1. Sediul materiei și domeniul de aplicare ... 317
IV.2. Fundamentarea angajării răspunderii pentru fapta minorului sau a persoanei puse sub interdicție ... 317
IV.3. Condițiile răspunderii pentru prejudiciile produse de minori sau de persoanele puse sub interdicție ... 319
IV.4. Efectele răspunderii pentru fapta minorului sau a persoanei puse sub interdicție ... 321
IV.5. Corelația dintre răspunderea părinților sau tutorelui și răspunderea altor persoane care aveau obligația de supraveghere a minorului ... 322

CAPITOLUL V. RĂSPUNDEREA COMITENTULUI PENTRU FAPTA PREPUSULUI ... 324
V.1. Sediul materiei ... 324
V.2. Domeniul de aplicare al prevederilor legale privind răspunderea comitentului pentru fapta prepusului ... 324
V.3. Fundamentul angajării răspunderii comitentului pentru faptele prepusului ... 327
V.4. Condițiile generale ale angajării răspunderii comitentului pentru fapta prepusului ... 329
V.5. Condițiile speciale ale angajării răspunderii comitentului pentru fapta prepusului ... 330
V.6. Efectele răspunderii comitentului pentru fapta prepusului ... 331
V.6.1. Raporturile dintre comitent și victima prejudiciului ... 331
V.6.2. Regresul comitentului împotriva prepusului ... 333
V.7. Corelația dintre răspunderea părinților și răspunderea comitentului ... 334

CAPITOLUL VI. RĂSPUNDEREA PENTRU PREJUDICIILE CAUZATE DE ANIMALE ... 336
VI.1. Sediul materiei ... 336
VI.2. Domeniul de aplicare al prevederilor legale ... 336

VI.3. Fundamentul angajării răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale 338
VI.4. Condițiile angajării răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale 339
VI.5. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de animale 339

CAPITOLUL VII. RĂSPUNDEREA PENTRU RUINA EDIFICIULUI 341
VII.1. Sediul materiei 341
VII.2. Domeniul de aplicare al prevederilor legale 341
VII.3. Fundamentul angajării răspunderii pentru ruina edificiului 343
VII.4. Condițiile angajării răspunderii pentru ruina edificiului 343
VII.5. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate prin ruina edificiului 344

CAPITOLUL VIII. RĂSPUNDEREA PENTRU PREJUDICIILE CAUZATE DE LUCRURI ÎN GENERAL 345
VIII.1. Sediul materiei 345
VIII.2. Domeniul de aplicare al prevederilor legale 345
VIII.2.1. Noțiunea de lucru 345
VIII.2.2. Paza juridică 347
VIII.2.3. Determinarea noțiunii de prejudiciu cauzat de lucru 350
VIII.2.4. Determinarea categoriei persoanelor care au calitatea de paznici juridici 350
VIII.3. Fundamentarea răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri 352
VIII.4. Condițiile răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri 354
VIII.5. Efectele răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri 355
VIII.6. Corelarea răspunderii pentru prejudiciile cauzate de lucruri cu alte forme de răspundere 355

CAPITOLUL IX. RĂSPUNDEREA PENTRU PREJUDICIUL CAUZAT PRIN CĂDEREA SAU ARUNCAREA DIN IMOBIL A UNUI LUCRU 356

IV. DREPT CIVIL. CONTRACTE 357

CAPITOLUL I. CONTRACTUL DE VÂNZARE 357
I.1. Noțiune și caractere juridice 357
I.2. Condiții de validitate 361
I.2.1. Capacitatea 361
I.2.2. Consimțământul 363
I.2.3. Pactul de opțiune 363
I.2.4. Promisiunea de a contracta 364
I.2.5. Dreptul de preempțiune 365
I.2.6. Obiectul vânzării 368
I.2.7. Cauza vânzării 371
I.3. Efectele contractului de vânzare 371
I.3.1. Obligațiile vânzătorului 371
I.3.2. Obligațiile cumpărătorului 379
I.4. Varietăți de vânzare 381
I.4.1. Vânzarea pe încercate 381
I.4.2. Vânzarea bunurilor imobile 382
I.4.3. Vânzarea unei moșteniri 383
I.4.4. Vânzarea cu opțiune de răscumpărare 384

CAPITOLUL II. CONTRACTUL DE LOCAȚIUNE 386
II.1. Noțiune, delimitare și caractere juridice 386
II.2. Condiții de validitate 389
II.3. Efectele contractului 391
II.3.1. Obligațiile locatorului 391
II.3.2. Obligațiile locatarului 395
II.4. Sublocațiunea și cesiunea contractului 398
II.4.1. Sublocațiunea 398
II.4.2. Cesiunea contractului 399
II.5. Încetarea contractului 399

CAPITOLUL III. CONTRACTUL DE MANDAT 403
III.1. Mandatul cu reprezentare 403
III.1.1 Noțiune și reglementare 403
III.1.2. Caractere juridice 403
III.1.3. Condiții de validitate 405
III.1.4. Efectele contractului 407
III.1.5. Încetarea mandatului 411
III.2. Mandatul fără reprezentare (contractul de interpunere) 413
III.2.1. Noțiune 413
III.2.2. Efectele mandatului fără reprezentare 413

CAPITOLUL IV. CONTRACTUL DE DONAȚIE 415
IV.1. Noțiune și caractere juridice 415
IV.2. Condiții de validitate 420
IV.2.1. Capacitatea 420
IV.2.2. Consimțământul 423
IV.2.3. Obiectul 423
IV.3. Efectele contractului de donație 424
IV.3.1. Efectele între părți 424
IV.3.2. Efectele donației față de terți 425
IV.4. Cauzele de revocare a donației 426
IV.4.1. Revocarea donațiilor între soți 426
IV.4.2. Revocarea donației pentru neexecutarea sarcinii 426
IV.4.3. Revocarea pentru ingratitudine 427
IV.4.4. Revocarea promisiunii de donație 428

V. DREPT CIVIL. SUCCESIUNI 429

CAPITOLUL I. MOȘTENIREA LEGALĂ 429
I.1. Condițiile generale ale dreptului de a moșteni 429
I.1.1. Considerații introductive 429
I.1.2. Capacitatea de a moșteni 430
I.1.2.1. Considerații generale 430
I.1.2.2. Persoanele care au capacitatea de a moșteni 432
I.1.2.3. Persoanele care nu au capacitatea de a moșteni 434
I.1.3. Nedemnitatea succesorală 435

I.1.3.1. Noțiune și reglementare legală 435
I.1.3.2. Natura juridică a nedemnității succesorale 436
I.1.3.3. Cazurile de nedemnitate succesorală 437
I.1.3.4. Regimul juridic al nedemnității 441
I.1.3.4.1. Regimul juridic al nedemnității de drept 441
I.1.3.4.2. Regimul juridic al nedemnității judiciare 441
I.1.3.5. Efectele nedemnității succesorale 442
I.1.3.5.1. Efectele nedemnității succesorale față de nedemn 443
I.1.3.5.2. Efectele nedemnității succesorale față de terți 443
I.1.3.5.3. Înlăturarea nedemnității 444
I.1.4. Vocația la moștenire 445
I.1.4.1. Considerații generale 445
I.1.4.2. Vocația succesorală legală 445
I.1.4.3. Vocația succesorală conferită prin testament 447
I.1.4.4. Vocația la moștenire și capacitatea de folosință 448
I.2. Principiile devoluțiunii legale a moștenirii 448
I.2.1. Considerații generale 448
I.2.1.1. Principiul chemării rudelor la moștenire în ordinea claselor de moștenitori 449
I.2.2. Principiul proximității gradului de rudenie în cadrul aceleiași clase de moștenitori 451
I.2.3. Principiul egalității părților succesorale ale rudelor din aceeași clasă și de același grad 452
I.3. Reprezentarea succesorală 452
I.3.1. Noțiune și reglementare legală 452
I.3.2. Domeniul de aplicare 453
I.3.3. Condiții 453
I.3.4. Mod de operare 457
I.3.5. Efecte juridice 458
I.3.6. Reprezentarea succesorală și retransmiterea dreptului de opțiune succesorală 460
I.3.7. Considerații finale 461
I.4. Drepturile succesorale ale rudelor defunctului 461
I.4.1. Clasa I de moștenitori legali 461
I.4.1.1. Noțiune 461
I.4.1.2. Împărțeala moștenirii 464
I.4.1.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al descendenților 465
I.4.2. Clasa a II-a de moștenitori legali 466
I.4.2.1. Considerații generale 466
I.4.2.2. Ascendenții privilegiați 466
I.4.2.2.1. Noțiune 466
I.4.2.2.2. Împărțirea moștenirii 467
I.4.2.2.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților privilegiați 469
I.4.2.3. Colateralii privilegiați 470
I.4.2.3.1. Noțiune 470

I.4.2.3.2. Împărțeala moștenirii între colateralii privilegiați și între aceștia și ascendenții privilegiați 471
I.4.2.3.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor privilegiați 474
I.4.3. Clasa a III-a de moștenitori legali 474
I.4.3.1. Noțiune 474
I.4.3.2. Împărțeala moștenirii 475
I.4.3.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al ascendenților ordinari 475
I.4.4. Clasa a IV-a de moștenitori legali 475
I.1.4.1. Noțiune 475
I.4.4.2. Împărțeala moștenirii 476
I.4.4.3. Caracterele juridice ale dreptului la moștenire al colateralilor ordinari 476
I.5. Drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor 476
I.5.1. Reglementarea legală 476
I.5.2. Condițiile cerute de lege soțului supraviețuitor pentru a putea moșteni 478
I.5.3. Relația dintre dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor și regimul matrimonial ales 480
I.5.4. Drepturile succesorale ale soțului supraviețuitor 481
I.5.4.1. Enumerare 481
I.5.4.2. Dreptul la moștenire al soțului supraviețuitor în concurs cu oricare dintre clasele de moștenitori sau, în lipsa acestora, dreptul de moștenire exclusiv 482
I.5.4.3. Dreptul de abitație al soțului supraviețuitor 484
I.5.4.4. Dreptul special de moștenire al soțului supraviețuitor 486
I.5.5. Procedura de calcul al drepturilor succesorale ale soțului supraviețuitor 489

CAPITOLUL II. REZERVA SUCCESORALĂ, REDUCȚIUNEA LIBERALITĂȚILOR EXCESIVE, RAPORTUL DONAȚIILOR 490
II.1. Rezerva succesorală 490
II.1.1. Noțiune, reglementare legală și caractere juridice 490
II.1.2. Întinderea rezervei succesorale 493
II.1.2.1. Considerații generale 493
II.1.2.2. Rezerva soțului supraviețuitor al defunctului 493
II.1.2.3. Rezerva descendenților defunctului 497
II.1.2.4. Rezerva ascendenților privilegiați ai defunctului 499
II.1.3. Calculul rezervei succesorale și al cotității disponibile 500
II.1.3.1. Determinarea activului brut al moștenirii 500
II.1.3.2. Stabilirea activului net al moștenirii 502
II.1.3.3. Reunirea fictivă a valorii donațiilor făcute de către defunct 504
II.2. Reducțiunea liberalităților excesive 506
II.2.1. Noțiune și reglementare legală 506
II.2.2. Persoanele care o pot invoca 507
II.2.3. Ordinea reducțiunii 508
II.2.4. Căile procedurale de exercitare a dreptului la reducțiune 510
II.2.5. Efecte 512
II.2.6. Reducțiunea unor liberalități speciale 514
II.3. Raportul donațiilor 516

II.3.1. Noțiunea raportului donațiilor și reglementarea legală a acestuia 516
II.3.2. Domeniul de aplicare al raportului 517
II.3.3. Delimitarea raportului donațiilor de instituțiile juridice asemănătoare 518
II.3.4. Condițiile raportului donațiilor 519
II.3.5. Persoanele care pot cere raportul donațiilor 521
II.3.6. Donațiile care sunt supuse raportului 522
II.3.7. Donațiile care nu sunt supuse raportului 522
II.3.8. Efectele scutirii de raport 523
II.3.9. Modalitățile de realizare a raportului donațiilor 524
II.3.10. Căile procedurale de realizare a raportului 526
II.3.11. Evaluarea bunului în cazul raportului prin echivalent 527
II.3.12. Imputarea liberalităților și cumulul rezervei succesorale cu cotitatea disponibilă 528

CAPITOLUL III. ASPECTE ESENȚIALE ALE OPȚIUNII SUCCESORALE 531
III.1. Precizări prealabile 531
III.2. Accepțiunile și laturile opțiunii succesorale 531
III.3. Noțiunea de succesibil și relația opțiunii cu transmisiunea succesorală 532
III.4. Vocația multiplă la moștenire și dreptul de opțiune 533
III.5. Succinte considerații cu privire la retransmiterea dreptului de opțiune succesorală 535
III.6. Caracterele juridice ale actului de opțiune succesorală 536
III.7. Termenul de opțiune succesorală 538
III.8. Câteva reflecții cu privire la aspecte particulare ale acceptării moștenirii 542
III.8.1. Aspecte particulare ale acceptării voluntare 543
III.8.2. Particularități ale acceptării forțate 545
III.9. Câteva considerații în legătură cu particularitățile pe care le comportă renunțarea la moștenire 547

272203
UNIVERSITATEA
DUNĂREA DE JOS GALAȚI
BIBLIOTECA 5